

VÍKEND V ČECHÁCH

in.ihned.cz/cr

Poslední hlásný ve městě

A vůbec – víte, kdo byl posledním pelhřimovským hlásným? Že ne? O důvod víc do vrchních pater věže vystoupat. Najdete tam místnost, v níž trávil svůj život Alois Vaverka, poslední pelhřimovský hlásný, který žil ve věži i se svou rodinou.

Tradice hlásných v Pelhřimově sahá až do středověku. Od té doby se ve městě udržel zvyk zvonit na věži vždy v deset hodin večer. Horníkům, kteří v okolí města těžili stříbro, zvon ohlašoval konec šichty. Hlásní byli po staletí součástí dějin města. Rodina Aloise

Kostel sv. Víta

Kam s dětmi

• V malebném renesančním domě č. p. 17 ze 16. století, v němž kdysi sídlil královský purkrabí, je dnes Galerie M a ve sklepení domu Muzeum strašidel. V něm uvidíte repliky nadpřirozených bytostí, které v minulosti pobývaly či v současnosti pobývají v Pelhřimově a okolí. Od října do května otevřeno Út – Pá 9 – 11.30, 12 – 17 h, So 9 – 12 h, 12.30 – 16 h, Ne 14 – 17 h, vstupné: dospělí 25 Kč, důchodci, studenti, děti 15 Kč
www.pelhřimovsko.cz/strasidla

• Expozice v pelhřimovském Domě dobrých dnů (Nábřeží rekordů a kuriozit 811) je spojena se jménem Tomáše Kordy z Vrchlabí. Tento muž věnoval velkou část svého života práci se zápalkami. V průběhu 63 310 hodin čistého času práce vytvořil desítky staveb z 820 215 zápalek a zápalkových hlaviček. Například Korintská váza byla sestavena v průběhu sedmi a půl tisíce hodin čistého času práce, loď Zlatá laň se v roce 1974 stala vítězkou celosvětové soutěže modelářů v Moskvě a obraz Kovboj je největším obrazem ze sirek na světě.
www.dobryden.cz

FOTO: PETR ORSÁG

Domy na náměstí byly v 1. polovině 16. století opatřeny podloubím s křížovou klenbou. Většina průčelí domů má dnes barokní a klasicistní štíty.

Vaverky se do věže přestěhovala v roce 1933, o rok později se jim přímo ve věži narodila dcera, takže v omezeném prostoru „věžního bytu“ žilo celkem pět osob – rodiče, dvě dcery a dědeček. Život na věži vypadá romanticky, ve skutečnosti to však nebyl žádný med. Například vodu musela rodina vytahovat několikrát denně v putně za pomoci rumpálu. Pro cokoli chtěli Vaverkovi jít do města, museli sestoupat a při návratu zase vystoupat zmíněných 148 schodů.

K povinnosti hlásného patřilo kromě troubení a zvonění na zvony i varovné hlášení v případě, že ve městě začalo hořet. To vše plnil Alois Vaverka svědomitě, v případě nepřítomnosti jej zastoupila manželka či dcera. O to překvapivější je, že za svou službu městu nedostával plat – jedinou odměnou byl bezplatný pronájem bytu ve věži, vydělávat na živobytí si tedy museli Vaverkovi jinde. Tradici hlásných přerušila až válka, na jejímž sklonku se Vaverkovi museli z věže odstěhovat a tím staletá tradice skončila.

Od renesance k secesi

Smutný konec příběhu, což? Raději se z ochozu rozhlédneme po náměstí. Máme ho pod sebou jako na dlani. Kdeže jsme to skončili v exkurzi po dějinách architektury? V renesanci? Baroku? Ano, i historismu je na náměstí dost a stejně tak secese, hotel Slávia je jejím ukázkovým příkladem. Kubistické úpravy domů na náměstí podle návrhu architekta Pavla Janáka jsou další z architektonických specialit. Týž autor otiskl svůj stavitelský rukopis i mimo náměstí – do návrhu vily pro císařského radu Jana Drechsela. Vila se dnes řadí k ukázkovým příkladům českého kubismu i v evropském kontextu.

Kostel sv. Bartoloměje je zvenku vyzdoben psaníčkovými sgrafity. Uvnitř zaujme hlavní raně barokní oltář a křížová cesta podle návrhu Františka Bílka.

Pelhřimov, nebo chcete-li Poutníkovo, tedy umí být k poutníkům štědrý. Je toho samozřejmě ještě mnohem víc, co stojí za vidění – zámek Říčanských, Děkanská zahrada nebo kostel svatého Víta, vůbec nejstarší církevní stavba ve městě z počátku 13. století. Tam můžete svoji pouť Pelhřimovem zakončit nebo se vydat za město a navštívit další zajímavá místa v okolí. ■

PETR ORSÁG